

Maciej Oziębłowski, Wrocław

Wizytacja greckokatolickich cerkwi w parafii Nizankowice (ziemia przemyska) z 1830 roku

Poniżej przedstawiono wybrane fragmenty ankiety, którą wypełnił paroch greckokatolicki Aleksander Krasnopolski, w związku z wizytacją kanoniczną w dekanacie nizankowskim. Wypisu dokonano na podstawie dokumentów z Archiwum Państwowego w Przemyślu (zasób: Archiwum Biskupstwa Greckokatolickiego ABGK, sygnatura 377). Odpowiedzi dotyczą też filialnych cerkwi w Sierakościach (leżących obecnie w Polsce) oraz w Zabłotcach, miejscowości przylegającej wówczas do Nizankowic, a obecnie będącej częścią Nizankowic. Opis związany z wizytacją kanoniczną znajduje się na stronach 195-242, z tym że 12 stron stanowi właściwy opis, gdyż reszta to spis parafian. Oryginalny tytuł tego dokumentu brzmi: „*Visitatio canonica decanatus Nizankowicensis*”, rok 1830.

Fragmenty tekstu:

Pytania y odpowiedzi przez podpisanego parocha napisane do wizyty kannoney dnia 24 Maja 1830 w Nizankowicach przeznaczoney.

O cerkwi, czy w dobrym stanie, o patronie, tytuł cerkwi (odp. „Tytuł cerkwi iest Tróycy SSS. W filialney Sierakowskiej – Preobrażenie Hospodna, a w Zabłotcach – Strytenije”), ile ołtarzy, czy jest stół osobny do przygotowania się na Mszę, o naczyniach, drzwiach, oknach, jakie są protokoły parafialne (odp. „Protokoły parochialne są: urodzonych, zaślubionych, zmarłych, spowiedzi i zarządzeń tak rządowych jako też JW. Konsystorza y te w cerkwi zachowują się”), czy jest wieża przy cerkwi, czy jest cmentarz (odp. „Cmentarz parochialny w Nizankowicach iest parkanem obwiedziony takżey w Sierakościach, w Zabłotcach zaś nie, do grzebania zaś umarłych w Nizankowicach y Sierakościach znajduje się osobny cmentarz, w Zabłotcach umarłych przy cerkwi się grzebie, na wszystkich zaś cmentarzach znajdują się krzyże wystawione, cmentarze zaś wspomniane są benedikowane, w Nizankowicach zaś i Sierakściach cmentarze nie ogrodzone, tylko w Zabłotcach płotem ogrodzony”), o parafii, o parochu (odp. „Paroch grunta parochialne sam oprawia”), o odległości (odp. „Sierakoście y Zabłotce należą do tey parochi, Sierakoście o puł, a Zabłotce o ćwierć mili oddalone są”), o parafianach (odp. „W parochi główney Matrix w Nizankowicach dusz do spowiedzi zdolnych 457, niezdolnych 129, w filialney Sierakowskiej zdolnych 460, niezdolnych 116, w Zabłotcach zdolnych 47, niezdolnych 10, Wyhadów zdolnych 19, niezdolnych 4, ogółem 1242 dusz”), o charakter ludu (odp. „Charakter ludu w parochi jest różny, zdrożności zaś i zgorzeń publicznych żadnych nie ma”), o szkole parochialney (nie ma) oraz o parochu:

Wersja 1 VIII 2009	<i>Maciej Oziębłowski, Wrocław</i> Wizytacja grekokatolickich cerkwi w parafi Nizankowice (ziemia przemyska) z 1830 roku	Strona 2 z 2
-----------------------	--	--------------

„**Paroch Alexander Krasnopolski**” urodzony w Nizankowicach ile sawnego(?) Systematu ukończył Domatyko Moralną Teologię, przeszło 77 lat mający y przeszło 50 lat iak wyświęcony y w miejscu wstarania Dusz umieszczony, który w tey parochii żadnych niedoświadcza przeszkód – nie ma żadnego wikariusza ani Kooperatora”.

Nizankowice dnia 15 Maja 1830

Alexander Krasnopolski
Paroch Nizankowski

Poniżej innym charakterem pisma dopisano tekst łaciński, gdzie m.in. wymieniony jest:

Bazyli Kukura Landwóyt i prowizor do światła
Antosz Nizankowski Starszy Brat do Reparacji
Thomasz Dembniak Prowizor
Ana(wiar)? Żukowski Prowizor

Z powyższego wynika, że **paroch Aleksander Krasnopolski** urodził się prawdopodobnie w 1753 roku w Nizankowicach, zaś jego ojcem mógłby być wspomniany w ABGK44, ss.17-18 (z roku 1771) **X. Teodor Krasnopolski Dziekan Nizankowski**.